

KRITIKA

Neskončnost životarjenja

✎ Ana Perne

Dominik Smole:
Zlata čevljička.
Režija Anja Suša.
Mestno gledališče
ljubljsko.
★★★★

Za uvod v novo sezono je Mestno gledališče ljubljansko izbralo domače besedilo, ki zbuja pozornost iz različnih razlogov. Dramalet Zlata čevljička enega naših ključnih dramatikov prejšnjega

stoletja, Dominika Smoleta, doživlja novo postavitev po skoraj dvajsetih letih od prejšnje (v Prešernovem gledališču Kranj leta 1995), sicer druge uprizoritve besedila po odmevnem Korunovem odrskem krstu leta 1983 v ljubljanski Drami. Besedila, ki je tematsko močno vezano na čas svojega nastanka oziroma na tedanji družbeni sistem, se je tokrat lotila tuja režiserka, ki smo jo pri nas sicer že lahko spoznali (in sicer je prav v MGL lani postavila Ukročeno trmoglavko), Beograjčanka **Anja Suša**. Kakšno je torej, sploh z vidika večje distance, njeno branje igre, v kateri na sodišču sodijo samomorilcu, a se ta nenavadna sodna obravnava vmes prevesi drugam, v samorazkrivanja prisotnih, v širše odpiranje eksistencialnega polja? Kako se, če sploh, uprizarjanje vpisuje v naš čas in drugačen družbeni kontekst? In navsezadnje, kaj je danes s tistima zlatima čevljičkoma, ki se na koncu Smoletove igre »razločno zazlatita« na nogah obešene Administratorke, preden ju v skorajšnji temi ukrade Sodni sluga? No, zlatih čevljičkov ne zagledamo na koncu, pa tudi ne v obliki enega samega para, saj so že na začetku obuvala vseh prisotnih zlata – razen seveda pri

Obtoženem, ki se pojavi kasneje. Ta bleščeča podoba, do pojava katere mora(mo) glede na dramsko predlogo šele priti, je (danes) torej že tu – le pri Obtoženem se »zazlatita« šele goli nogi, ko se na koncu, ob zamenjavi življenja s smrtjo, sezuje. Podoba je prisotna v vsej vidnosti, ta pa hkrati blede njen izvorni pomen. Takšna razkritost in tudi dostopnost (očem drugega) se v sami uprizoritvi kaže še drugače. Suševa (z dramaturginjo **Petro Pogorevc**) Zlata čevljička umešča v osvetljenost zaprtega prostora (tudi okno je le začasno orisano), kjer se situacija naposled vrne na svoj začetek; v prostor, ki ni ravno videti kot sodišče (pa saj tudi sojenje ni običajno), z zastekljeno »celico« v globini (scenografka je **Zorana Petrov**), ki odpira pogled na posamične umike, občutenja, stiske sodelujočih v obravnavi, sicer ujetih v svoje vloge, v katerih se je pač lahko »za drobec časa počutiti brez smisla«.

Da v tej nenavadni situaciji bivajo zaprti svetovi, med katerimi ni prave komunikacije, nekaj pove že uvodna podoba, ki akterje obravnave zajame kot nekakšno mrtvo naravo, ta pa začne postopoma oddajati živalske glasove. Da je komunikacija dejansko enosmerna, izdatno poudari stopnjevanje v pomnožitev replik, ki se do nerazumljivosti medsebojno prepletajo (in hitijo – kot bi lovile ritem sodobnega časa). Da gre za izpraznjenost, je mogoče zaznati ob grotesknem izčrpanju znane replike »Mit! Mit! Mitologija!«. Prvotna podoba se, tudi ob glasbenem prispevku **Larena Poliča Zdraviča** k obarvanosti situacije, krepko razgiba. Bivanje navsezadnje »zapolnjujejo« mala opravila – Administratorka (**Karin Komljanec**) si daje opraviti z velikim kaktu-

som –, medsebojne odnose nadomeščajo grobi površinski stiki – Tožilec (**Jaka Lah**) neprestano fizično nadleguje Odvetnico (**Anja Drnovšek**) –, medtem ko si v tem absurdnem vzdušju Obtoženi (**Jernej Gašperin**) zaman prizadeva za uveljavitev nasprotovanja obstoječemu zapisniku. Sojenje tako ubere svojo pot; zaprti svetovi se v časovnih odmerkih razklenijo: **Primož Pirnat** kot Poročevalec doživlja prave preganjavice, **Milan Štefe**, sarkastični Prisednik senata, se postavi v bran atributom starosti, **Boris Ostan**, ki ga je kot Predsednika senata prej hipoma kar odnašalo v gore, pa naposled razkrije bistvo svoje lovske strasti. Izbruhi posameznih akterjev so, tudi v svoji mestoma »precej nedokončni« naravi, pravi mali nastopi; tako jih režijsko izpelje tudi Suševa, ki dramsko opravljanje različnih vlog Sodnega sluga (**Gregor Prah**) razvije v nosilca uprizoritvene podpore nazornim prikazom.

Zdi se, da se v tem početju vse skupaj pretirano nagne k ilustrativnosti, pa naj je situacija v (komičnih in drugih) prijemih prignana še do takšne skrajnosti. Vsekakor pa sta Zlata čevljička predstava, ki jo oblikuje izrazita igralska energija. ✕

Page: 23

Reach: 112000

Country: SLOVENIA

Size: 384 cm2

2 / 2

na zaprte, izčrpane in izpraznjene svetove posameznikov. Fotografija: Sebastian Cavazza